DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI

8. Sınıf · Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 11. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Zekât ve Sadakanın Bireysel ve Toplumsal Faydaları ile Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Şuayb (as) (8.2.3 & 8.2.4)

Zekât, infak ve sadaka ibadetlerinin insanı cimrilik ile bencillikten arındırma ve malı bereketlendirme yönünü ayetlerle açıklar (8.2.3). · Paylaşma kültürünün sosyal adalet, gelir dengesi, kardeşlik bağları ve toplumsal huzur üzerindeki katkısını değerlendirir (8.2.3). · Hz. Şuayb'ın (as) Medyen ve Eyke halkına yaptığı tevhid ve ölçü-tartıda dürüstlük çağrısını günümüz ticaret ahlakıyla ilişkilendirir (8.2.4).

HATIRLAYALIM

- Tevbe suresi 103. ayete göre zekât, mümini cimrilik ve mal hırsından arındırıp malı temizler; Bakara suresi 261. ayette ise Allah yolunda yapılan infak, yedi başaklı ve her başağında yüz tane bulunan bereketle benzetilir.
- Toplumsal açıdan zekât, servetin yalnız zenginler arasında dolaşan bir güç olmasını önler (Haşr, 7); zengin ile yoksul arasında sevgi köprüsü kurar ve «Sadaka Taşı» gibi zarif vakıf gelenekleriyle insan onurunu korur.
- Etkili hitabeti sebebiyle «Hatîbü'l-Enbiyâ» (Peygamberlerin Hatibi) unvanını alan Hz. Şuayb (as), Medyen halkını yalnızca Allah'a kulluk etmeye (tevhide) ve ticarette ölçü-tartıyı adaletle tam yapmaya (Hûd, 85) çağırmıştır.

1 EŞLEŞTİRME

Zekâtın faydaları ve Hz. Şuayb (as) kıssasıyla ilgili sol sütundaki ayet ve kavramları sağ sütundaki açıklamalarla eşleştiriniz.

☐ 1. Tevbe suresi 103. ayet
☐ 2. Haşr suresi 7. ayet
☐ 3. Hatîbü'l-Enbiyâ
☐ 4. Diğerkâmlık (İsar)

a) Kendi ihtiyacı bulunsa bile din kardeşinin yararını içtenlikle gözetme erdemi
b) Servetin yalnız zenginler arasında dönüp dolaşan bir güç olmaktan çıkarılması
c) Alınan zekâtın mümini cimrilik kirinden temizleyip ruhunu arındırması
d) Güzel, akıcı ve ikna edici konuşması dolayısıyla Hz. Şuayb'a (as) verilen unvan

2 ÇOKTAN SEÇMELİ

Kazanım panosunda numaralanmış ifadelerden hangisi zekât ve sadakanın doğrudan «bireyin kendi ahlaki ve manevi dünyasına» sağladığı bir faydayı göstermektedir?

1. Kart: Ekonomik Canlanma Piyasada para dolaşımı	2. Kart: Toplumsal Güvenlik Suç oranlarının azalması
3. Kart: Ruhsal Arınma Şükür, şefkat ve iç huzur	4. Kart: Sosyal Dayanışma Zengin-fakir sevgi köprüsü

Ⓐ 1. Kart: Piyasada para dolaşımını hızlandırarak üretimi ve ticareti canlandırması
Ⓑ 2. Kart: Gelir dağılımındaki uçurumu azaltarak toplumsal suç oranlarını düşürmesi
Ⓒ 3. Kart: Kalpteki mal tutkusunu kırarak şükür, şefkat ve iç huzuru kazandırması
Ⓓ 4. Kart: Zengin ile fakir kesim arasında güven ve dayanışma bağı kurması

3 KISA CEVAP

Vakıf kültürü kartında tanıtılan «Sadaka Taşı» geleneğinin hem yardım veren hem de yardım alan kişi açısından koruduğu ahlaki duyarlılığı yazınız.

Vakıf Medeniyeti Mirası: Sadaka Taşı
Gece gizlice bırakılır → İhtiyaç kadar alınır
Verende riya yok · Alanda mahcubiyet yok

4 TABLOYU TAMAMLA

Temel kaynak kartlarında verilen ayet ve hadis ilkelerinin konu alanını (Bireysel / Toplumsal / Ticaret Ahlakı) ve verdiği temel mesajı tabloya yazınız. İlk satır örnektir.

Kur'an ve Sünnette İnfak ile Ticaret İlkeleri

Bakara 261 · Hûd 85	Hadis-i Şerif İlkeleri
Bereket ve Tam Ölçü	Gizlilik ve Veren El

Ayet veya Hadis İlkesi	Konu Alanı	Vurgulanan Temel Mesaj
1. Bakara 261: Yedi başaklı tohum benzetmesi	Bereket ve Mükâfat	
2. Hûd 85: Ölçü ve tartıyı adaletle tam yapın		
3. Hadis: Sağ elin verdiğini sol el görmemeli		
4. Hadis: Veren el alan elden üstündür		

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Zekâtın etkileri ve Hz. Şuayb (as) kıssasıyla ilgili yargılardan doğru olanlara D, yanlış olanlara Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Peygamber Efendimiz (sav) «Sadaka maldan hiçbir şey eksiltmez.» buyurarak paylaşmanın bereketle vesile olduğunu bildirmiştir.	☐	☐
Medyen ve Eyke halkı, Kızıldeniz'in doğusundaki ticaret yollarında dürüstlüğüyle örnek gösterilen tevhid ehli bir toplumdu.	☐	☐
Zekât ve sadakanın yaygınlaştığı toplumlarda ihtiyaç sahiplerinin kalbindeki haset, kin ve kıskançlık duyguları azalır.	☐	☐
Hz. Şuayb (as), Mısır'dan Medyen şehrine hicret eden Hz. Musa'ya (as) evini açmış ve onun kayınpederi olmuştur.	☐	☐
İslam'a göre tüccarın kazancından zekât vermesi, ölçü ve tartıda yaptığı hileleri helal hâle getirmek için yeterlidir.	☐	☐

6 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerde boş bırakılan yerleri kutudaki uygun kavramlarla tamamlayınız.

bereket | adalet | Medyen | riya | Sadaka

1. Zekât kelimesi sözlükte temizlenme ve arınmanın yanı sıra artma, çoğalma ve _____ anlamlarına gelir.
2. Cami avlularına yerleştirilen _____ Taşı, alan kişiyi mahcup etmeden gizlice yardım ulaştıran vakıf uygulamasıdır.
3. Hz. Şuayb (as), kervan yollarını kesip ölçüde hile yapan _____ ve Eyke kavimlerine peygamber gönderilmiştir.
4. Zenginlerin yoksulları gözetmesi toplumda ekonomik dengeyi kurarak sosyal _____ ilkesini güçlendirir.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Şemada gösterilen Bakara suresi 261. ayetteki «bir tohumdan her birinde yüz dane bulunan yedi başak bitmesi» temsiliyle müminlere anlatılmak istenen ana ilke hangisidir?

Bakara Suresi 261. Ayet — İnfakın Bereket Temsili

1 Tohum (İhlaslı İnfak) → 7 Başak (Her dalda 100) → 700 Dane (Kat Kat Ecir)

(A) Allah rızası için harcanan malın eksilmeyeceği ve kat kat sevapla bereketleneceği

(B) Toprak ürünlerinden alınan öşür zekâtının yalnızca buğday hasadında geçerli olduğu

(C) Yardımlaşma ibadetlerinin yılda yalnız yedi kez topluca yerine getirilebileceği

(D) Zekât oranının bütün ticaret mallarında yüzde yedi olarak uygulanması gerektiği

8 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki dini ve ahlaki kavramları kutulara yazınız. Numaralı harflerle Hz. Şuayb'ın (as) peygamber olarak gönderildiği ticaret şehrini bulunuz.

Başkasının acısına duyarlı olup şefkat gösterme duygusu

Zekât ve sadakanın mala kazandırdığı bolluk ve artış

Herkese hakkını eksiksiz verme ve ölçüde doğruluk ilkesi

«Hatîbü'l-Enbiyâ» unvanıyla tanınan peygamberin adı

Allah'ın (cc) bir ve tek olduğuna inanma ilkesi

Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla kendi malından harcama yapma

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Karşılaştırma şemasındaki «Zekât İbadeti» ile «Hz. Şuayb'ın (as) Ölçü-Tartı Uyarısı» arasındaki ortak ekonomik ahlak ilkesini kısaca açıklayınız.

1. Sütun: Hz. Şuayb Kıssası	2. Sütun: Zekât ve Sadaka
Hilesiz ölçü ve tartı	Yoksulun hakkını ödemek
→ Helal yoldan kazanmak	→ Adaletle paylaşmak

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

Medyen çarşısındaki bozulmaları gösteren inceleme panosuna göre Hz. Şuayb'ın (as) kavmine yaptığı tebliğle ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez?**

Medyen Çarşısındaki Bozulma
- Putlara tapma (Şirk)
- Eksik ölçme ve tartma
- Kervan yollarını kesme

Hz. Şuayb'ın (as) Çağrısı
Tevhid + Adil Terazi (Hûd 85)

(A) Putlara tapmayı bırakıp yalnızca Yüce Allah'a kulluk etmelerini istemiştir.

(B) Alışverişte ölçüyü ve tartıyı adaletle tam yapmalarını emretmiştir.

(C) İnsanların mallarını değerinden düşük fiyata kapatmamalarını öğütlemiştir.

(D) Zenginleşmek için ticaret kervanlarından zorla geçiş vergisi almalarını önermiştir.

11 SIRALAMA

Zekât ibadetinin bireysel arınmadan başlayarak toplumsal barış ve ekonomik canlanmaya ulaşma sürecini 1'den 4'e doğru sıralayınız.

1. Şükür	2. Paylaşım	3. Ekonomi	4. Huzur
Zekât ayrılır	Alım gücü artar	Üretim canlanır	Güven yerleşir

- [ ] Paranın piyasada dolaşıma girmesiyle üretimin canlanması ve gelir farkının azalması
- [ ] Yapılan yardımla ihtiyaç sahibi ailelerin temel alım gücünün yükselmesi
- [ ] Kıskançlık ve çaresizliğin kalkmasıyla toplumda güven, sevgi ve huzurun yerleşmesi
- [ ] Nisap miktarı mala sahip müminin şükür bilinciyle malındaki yoksul hakkını ayırması

12 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Günümüz iş hayatından dört örneğin yer aldığı esnaf panosuna göre, hangi satıcının tutumu Hûd suresi 85. ayetteki ticaret ahlakına **uygun değildir?**

I. Esnaf	II. Esnaf
Kalibreli tam tartı	Ezik ürünü alta gizleme
III. Esnaf	**IV. Esnaf**
Kusuru açıkça belirtme	Stokçuluktan kaçınma

(A) I. Esnaf: Tartı cihazını her ay düzenli kalibre ettirip gramajı tam vermektedir.

(B) II. Esnaf: Paketin alt kısmına ezik meyveleri gizleyip üstüne sağlamları dizmektedir.

(C) III. Esnaf: Üründeki küçük üretim kusurunu müşteriye satıştan önce açıkça söylemektedir.

(D) IV. Esnaf: Piyasada darlık oluştuğunda ürünleri depoda saklamayıp adil fiyattan satmaktadır.

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.